

บทคัดย่อ

ชื่อรายงานการวิจัย : ความหลากหลายชนิดและการใช้ประโยชน์พื้นที่ของนก ตำบลคลองโคน
อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม

ชื่อผู้วิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิธินาถ เจริญโภคธาต

ปีที่ทำการวิจัย : 2557

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาชนิด
อุปนิสัยการหากิน สถานภาพ ปริมาณความชุกชุม ลักษณะกิจกรรมของนกที่เข้ามาใช้ประโยชน์ใน
พื้นที่ศึกษา และนำข้อมูลการใช้ประโยชน์พื้นที่ของชนิดนกมาใช้เป็นแนวทางการรักษาสภาพแวดล้อม
เพื่ออนุรักษ์ความหลากหลายชนิดของนกและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การวิจัยครั้งนี้ใช้การเก็บ
รวบรวมข้อมูลด้วย การสำรวจภาคสนามเกี่ยวกับชนิด ลักษณะกิจกรรมของนก ที่เข้าไปใช้ประโยชน์
ในเส้นทางท่องเที่ยวทางเรือ ตำบลคลองโคน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 3 เส้นทาง
และการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2556 - เดือนกรกฎาคม 2557 และวิเคราะห์
ข้อมูลเพื่อหาปริมาณความชุกชุม

ผลการศึกษาจากการสำรวจชนิดนกทั้ง 3 เส้นทาง พบนกจำนวน 35 วงศ์ 73 ชนิด โดย
เส้นทางที่ 1 (ศูนย์อนุรักษ์ป่าชายเลนคลองโคน - ปากคลองโคน) พบจำนวนชนิดนกมากที่สุด คือ
65 ชนิด ด้านสถานภาพของนก พบนกประจำถิ่น จำนวน 42 ชนิด นกประจำถิ่นและนกอพยพ
จำนวน 11 ชนิด และนกอพยพ จำนวน 20 ชนิด ด้านปริมาณความชุกชุม ในระดับ 5 จำนวน มี
จำนวน 16 ชนิด คิดเป็นร้อยละ 21.92 ของชนิดนกที่สำรวจพบทั้งหมด ลักษณะกิจกรรมที่เข้ามาใช้
ประโยชน์ในพื้นที่ศึกษา คือ เพื่อการหาอาหาร ประกอบด้วย กลุ่มนกกินแมลงและตัวหนอนของแมลง
กลุ่มนกกินสัตว์อื่น ๆ และสัตว์น้ำ กลุ่มนกกินเมล็ดพืช กลุ่มนกกินน้ำหวานจากดอกไม้ และกลุ่มนกกิน
ลูกปลา กุ้งตัวเล็กตามริมชายคลองและชายเลน ดังนั้น การส่งเสริมให้ชุมชนร่วมกันสอดส่องดูแลเพื่อ
ร่วมกันอนุรักษ์ป่าชายเลน และการรักษาสมดุลของระบบนิเวศ การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทำ
ประมงแบบพื้นบ้านเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและลดต้นทุนการผลิต โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของ
ผู้บริโภค รวมทั้งรักษาฐานทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยหลักพื้นฐาน
ของการประมงพื้นบ้านจะเน้นการอนุรักษ์ พื้นฟูสิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพ เพราะ
นกจะมีคุณค่าต่อสิ่งแวดล้อมทั้งในด้านการผสมเกสร การแพร่กระจายพันธุ์พืช การกำจัดศัตรูพืช และ
นกเป็นตัวชี้วัดความสมดุลธรรมชาติในระบบนิเวศในท้องถิ่น

คำสำคัญ : ความหลากหลายชนิดของนก การใช้ประโยชน์พื้นที่ ตำบลคลองโคน สมุทรสงคราม